

גאוגרפיה ופיתוח הסביבה נתי"ב — ניתוח תופעות יסוד במרחב

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה חמש שאלות על חבל ארץ שלא נלמד. עליך לענות על ארבע שאלות, לפי ההוראות בגוף השאלון. לכל שאלה — 25 נקודות; סה"כ — 100 נקודות.
- ג. חומר עזר מותר בשימוש:
אטלס משנת 1993 ואילך — אטלס אוניברסיטאי חדש, הוצאת יבנה
(בלי המילון למונחי הגאוגרפיה)
— אטלס כרטא — פיזי, מדיני, כלכלי, חברתי
— אטלס כרטא אוניברסלי
- ד. הוראות מיוחדות:
(1) רשום במחברתך את השם ואת שנת ההוצאה של כל אטלס שאתה משתמש בו.
(2) כדי להמחיש את תשובותיך תוכל להיעזר בסרטונים, בחתכים ובגרפים, לפי הצורך.
- כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!
- ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.**

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

נתי"ב — ניתוח תופעות יסוד במרחב (100 נקודות)

בשאלון זה תיבדק יכולתך להתמודד עם שאלות העוסקות בחבל ארץ שלא למדת. השאלות מתבססות על מיומנויות בגאוגרפיה ומיומנויות חשיבה.

השאלות נסמכות על ניתוח מפות באטלס כללי ועל נתונים המובאים בשאלון.

חבל הארץ שהשאלון עוסק בו הוא חוף השנהב.

זכור: המידע הגאוגרפי נמצא לא רק במפות החבליות והפיזיות שבאטלס, אלא גם במפות העולמיות והנושאיות (כמו אקלים, אוכלוסייה, כלכלה).

רשום במחברתך את השם ואת שנת ההוצאה של כל אטלס שאתה משתמש בו (אטלס אוניברסיטאי חדש, אטלס כרטא).

עליך לענות על ארבע שאלות: על שאלה 1 (חובה), ועל שלוש מהשאלות 2-5. (לכל שאלה — 25 נקודות)

ענה על שאלה 1 (חובה).

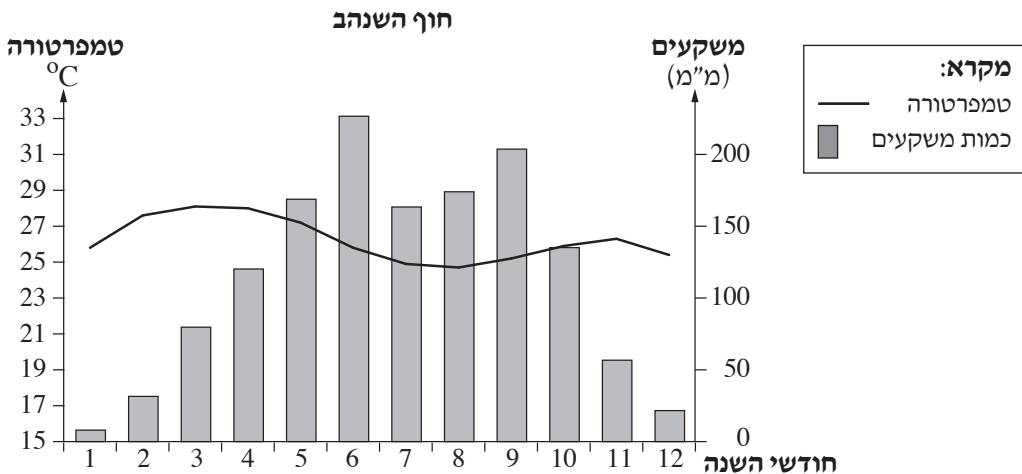
1. מיקום ואקלים

א. ציין היכן ביבשת אפריקה נמצאת חוף השנהב, ובין אילו קווי רוחב היא ממוקמת.

(8 נקודות)

ב. עיין בקלימוגרף של חוף השנהב שלפניך, ותאר מאפיין אחד של הטמפרטורה השוררת בה,

ומאפיין אחד של המשקעים היורדים בה. (8 נקודות)

(מתוך אתר הבנק העולמי)

ג. עיין באטלס, והסבר את הגורם העיקרי המשפיע על מאפייני האקלים שצינת בסעיף ב.

(9 נקודות)

המשך בעמוד 3

ענה על שלוש מהשאלות 2-5.

2. הקקאו

קרא את הקטע שלפניך, וענה על שלושת הסעיפים א-ג שאחרי.

בפעם הבאה שתיהנו מן הטעם של טבלת השוקולד שנגסתם בה, יעמדו לנגד עיניכם יערות הגשם ומיליוני החקלאים מגדלי הקקאו.

השוקולד מיוצר מזרעים של עץ הגדל ביערות הגשם – הקקאו. עץ הקקאו זקוק לאספקת מים קבועה ורבה, ולכן הוא מתאים לגידול בסביבה האקולוגית של יערות הגשם. מכיוון שהקקאו יכול לגדול בצל, אפשר לגדל אותו מתחת לחופת עצי היער בלא צורך בכריתת היער. למרות זאת, במדינות אחדות מגדלים את הקקאו רק לאחר כריתת היער. גידול הקקאו דורש כוח אדם רב ומתרכז במעט מדינות, הגדולה שבהן היא חוף השנהב, המפיקה כ-40% מן הקקאו בעולם. בחוף השנהב בעלי חוות לגידול קקאו מעסיקים אלפי ילדים בתנאים קשים.

חוות רבות לגידול קקאו בחוף השנהב והמפעלים הגדולים לייצור שוקולד בעולם הן בבעלות תאגידים וחברות רב-לאומיות. רווחי התאגידים והחברות הללו גדולים מאוד, אך רק כ-7% מרווחים אלה מגיעים לידי החקלאים מגדלי הקקאו. ובכל זאת די בכסף מועט זה כדי לשפר במעט את רמת החיים של החקלאים העוסקים בגידול קקאו במדינות שבהן הוא מיוצר.

(מעובד על פי "צורכים עולם: שוקולד", פורסם באתר nrg ב-12.5.06)

- א. על פי הקטע, ציין גורם פני אחד וגורם אנושי אחד המאפשרים את גידול הקקאו בחוף השנהב. (8 נקודות)
- ב. על פי הקטע, הסבר שני חסרונות ויתרון אחד שיש לחוף השנהב מגידול הקקאו במדינה. (9 נקודות)
- ג. (1) על פי הקטע, תאר כיצד גידול הקקאו עשוי לסייע בשימור יערות הגשם. (4 נקודות)
- (2) הסבר את החשיבות בשימור יערות הגשם. (4 נקודות)

◀ המשך בעמוד 4

3. אדם ונהר

- א. הנהרות בחוף השנהב זורמים מצפון לדרום. הסבר כיצד המיקום וההשתרעות של קו פרשת המים משפיעים על כיוון זרימת הנהרות. (7 נקודות)
- ב. אחדים מן הנהרות הגדולים הזורמים בחוף השנהב הם נהרות בין־לאומיים. עיין באטלס, וציין שם של נהר בין־לאומי הזורם בחוף השנהב. הסבר שתי בעיות שעלולות להיווצר מן העובדה שבחוף השנהב זורמים נהרות בין־לאומיים. (12 נקודות)
- ג. 49% מכושר ייצור החשמל של חוף השנהב הם ממקורות הידרואלקטריים. הסבר תנאי פיזי אחד המאפשר זאת. (6 נקודות)

4. ערים

- א. בטבלה שלפניך מוצגים נתונים על אוכלוסיית הערים הגדולות בחוף השנהב. עיין בטבלה, קבע מהו המדרג העירוני בחוף השנהב, ונמק את קביעתך. (7 נקודות)

אוכלוסיית הערים הגדולות בחוף השנהב

האוכלוסייה	העיר
3,310,500	אביג'ן
775,300	בואקה
489,100	דלואה
295,500	ימוסקרו
163,400	קורהוגו

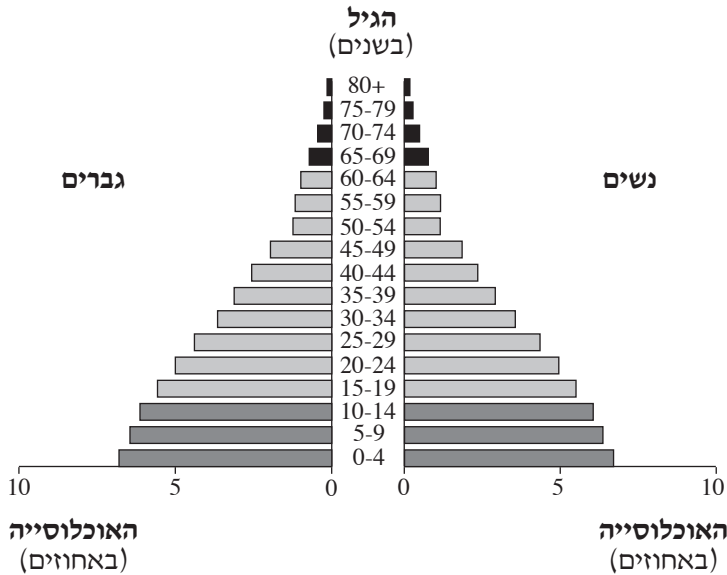
(מתוך האתר www.en.wikipedia.org)

- ב. אביג'ן היא העיר הגדולה בחוף השנהב. תאר שני יתרונות שיש למיקום של אביג'ן. (9 נקודות)
- ג. בשנת 1983 הוכרזה העיר ימוסקרו בירת חוף השנהב, במקום העיר אביג'ן. הסבר שתי סיבות אפשריות לשינוי זה. (9 נקודות)

5. אוכלוסייה

א. בפירמידת הגילים שלפניך מוצגים נתונים על מבנה הגילים של אוכלוסיית חוף השנהב בשנת 2014.

הסבר שני גורמים אפשריים לגודלה של כל אחת מקבוצות האוכלוסייה התלויה (סך הכול – ארבעה גורמים). (12 נקודות)

- ב. מספר המהגרים, ילידי חוף השנהב, שהיגרו לצרפת הוא 457,231. הסבר שני גורמים אפשריים להגירת אוכלוסייה מחוף השנהב לצרפת. (6 נקודות)
- ג. להגירה מחוף השנהב לצרפת יש כמה השפעות על חוף השנהב. הסבר השפעה אפשרית חיובית, והשפעה אפשרית שלילית של הגירה זו על חוף השנהב. (7 נקודות)

בהצלחה!